

Сенките **Надя Луканова**
на столениците

Новата поетична книга на Надя Луканова **„Сенките на спомените“**

представя авторката в различна перспектива спрямо дебютната „Любовта не си взема сбогом“. Запазен е духът на откровеност и на изповед на интимните размисли, чувства, преживявания. Лирическият аз обаче пише със зрялост. Равносметка на едно (не)порагнало момиче, без да се отказва от своите желания, копнежи, но и спомени. Малкото момиче, което тича по пясъка от първата стихосбирка на Луканова, тук е трансформирана в осъзната, търсеца, динамична личност. Тя вече е Другата спрямо установеното себе си. Посивяването е двигател и страх, и опорна точка на осмисления хаос от спомени, дни, идващото неизвестно.

Стихосбирката е композирана в пет части и епilog. Емоционалната атмосфера в **„Протегнатата душа за обич“** е подканата за близост. В стилистиката на Надя другият остава невидим, неназован, тя предизвиква читателят да го добави спрямо собствени-те си представи. Обръщението като форма сближава лирическа героиня и читател.

Специфичен похват, с който се отличава поезията на авторката. В тази първа част жената, женствеността е ярка. Постепенно полът ще се стопи до универсалното „човек“. Трудността на различието, на търсещата личност, напускаща стереотипи и предразсъдъци, ще избухне в съпротива срещу „този opak свят“ в последната част „Финални акорди“. Посланието на стиховете е да оставаме свързани със себе си, да съумяваме да изграждаме индивидуални възприятия и да допускаме близост, да не се страхуваме от нея.

Във втората част „В сянка от спомен“ живостта и тревогата, с която Надя използва модела на спомена, не ни оставя да забравим, че границите на минало, настояще, бъдеще са пропускливи и фини. Съпротивата към преживяванията остава вътре в нас – екзистенциалната тревога на мислещите, чувствителни личности.

„Светофари“ структурно е цикъл, който свързва крайните чувства в книгата. Кодът на четене минава през цветовете на светофара: метафора на прехода

от надежда към болка и разочарование. Възраждането на надеждите е белег на тази част. Промъква се мотивът за тишината и прошката.

Преминали през светофара, продължаваме по „Пътеката Живот“. Кръстопът се пренася вътре в нас, разкъсвани между съхраненото момиче и тежестта на възрастта. Метафората на часовника напомня за (не)уята на спомена. Погледът на субекта пак се връща назад. Бързам да ви изведа към **„Финалните акорди“**. Субективното аз е положено в хоризонта на фундамента „общностен свят“, „изсивял от безвремие“. Любовта остава скривалището от разочарования, конфликти, нереализирани очаквания.

„Епилог“ е логическият край на „Поетични нюанси“. Настъпва успокоението в резултат на извървения път на прозренията. Отсъствието на отчаяние е преживяното, зряло послание на Надя Луканова.

Петрана Петрова - редактор поезия в сайт "Аз чета"

В БЯЛО

Почакай
да издишам съмнения
и от белезите на времето
да се отърси душата ми,
съдбата ти в бяло
да я прекрача
и звезди да надничат,
отдръпнали здрача.

Помълчи
на мислите във покоя им
и плътта си със стремето
от търпение обуздай,
ръцете ми като вощък
да разтичат страстта ти,
когато докосна
твоя свят разпилян.

И недей
да ме ровиш подмолно
онемяла в очите ти
в силуета на грях.
Пипнешком го разбирам,
че събличаш душата ми.
Исках да е във бяло
пред олтара на времето.

ПОИСКАЙ МЕ

Поискай ме
да бъда блян
и в него ме прегръщай
до насита,
но истина ли е
тръгни от мен.
Когато ме догониш
вече няма да съм скитница
и в плен копнежът ти
ще се стопи.

Поискай ме
през пръстите ти
онемяла да изтичам
като тишината.
Притискай въздуха
да ме усетиш в плът.
В затвор на мимолетия
не ме заключвай.
Аз съм птица.
В небе от блянове
ще се догонваме.

Поискай ме
и нека да се скитат
бездомните желания
без плът и свян.
Подобно жеравите,
когато захладнее
ще отлитаме,
но в бляновете безразлични
няма да останем
никога.

ТРЪГНИ КЪМ МЕН

Тръгни към мен!
Пътеките ни ще се срещнат
дори последната надежда
да те изостави уморена.
И вятърът свирукащо
да свие плаща си
посоката е съществувам ли
да го откриеш.

Тръгни към мен!
В крайбрежната на устните
дъхът ми е мъглицата
в топящия се скреж.
Сърцето ми е жеравът.
Очите ми са изгревът.
Плътта ми е илюзия
за вечността във миг.

Тръгни към мен!
От тежко вино се опивай.
На невъзможностите
пътя им го подмини.
Сълзата ми разкъсай
в паячета да излиза.
Следи в душата ми
да те откривам, остави.

ПО ВЪЖЕ

Не намирам
изход за края.
Разпилявам смеха си
като разпъпил синчец
по света ти
още влажен
на лавандула ухаещ,
когато ръцете ти
бавно пристягат дъха ми.

И се скитам
в крайбрежия
по въже сякаш минавам
до отсрещния стон
„остани“.
Всеки ход
непредвидено правилен
предпазливост забравила
ме смаява в дете.

Не намирам
изход за края.
Лавандулата е разпънала
спомените ти отпреди.
Аз и ти
още сме заедно,
смътно разбиращи
колко е трудно
точно днес да си тръгнем.

ОЩЕ СИ ТУК

Даже не питам
свое небе ли откrehваш
и отгоре поглеждаш
как се топя във очите ти
избледняла снежинка,
навлажнила клепача ти
в топлото утро,
когато още приглаждаш
косите ми.

Даже не питам
ще се върнеш ли някога
да си вземеш обратно
своя стар дъждобран
от антрето претъпкано
с ферментираща близост.
Още си тук
и приглаждаш косите ми
в топлото утро.

ПРЕЗ ВРЕМЕТО

Назад във мисли да те връщам
аз не искам.

Времето е разпиляло улици
за срещи.

Огнището от миналото
е угаснало
и всеки е намерил
другата посока.

Каквото е останало е спомен
и мост
към другите животи,
където близостта ни
е запомнена
и пак ще се намираме-
различни.

На някой ъгъл времето
ще ни напомни,
че всяка среща е поличба
и допир на ръцете
ще си спомним
в лицето
непознато
на отсрещния.

ДЪЖДОВНИ ПРОЗРЕНИЯ

Не ми се връща
под прашните покриви
на залостените мълчания
в студената тишина.
Танцува душата ми
с амулет от небето ѝ
и ѝ е тясно да влезе
в бездушните правила.

Оглежда се в локви
от дъждовните капки,
отмили застоя ѝ
да остава сама.
Във тяло докосва,
което го мокри
и се смее с езика му
да се усети дете.

Не ми се връща
врати да затръшвам
и сбогом да казвам
на „зад гърба ми останало“.
Без врати и прозорци
дом съзиждам от срещи,
душа за покрив да имам
с амулет от небето ѝ.

ПРЕБОЛЯ МЕ

Преболя ме от мълчания
и забравени спомени,
от приятели тръгнали
с еднопосочен билет.
Преболя ме от сенките
в паметта ми,
от студения есенен дъжд
и от табелите "лято"
в друга посока.

Заваля ми в душата.
В пороя заминаха
излишните думи
и отрищена болка.
Малка искрица заблещукала
като светулка
погледа ми наведе
и отдолу прогледнах,
че ми е светло.

* * *

Понякога разкъсана от спомени
и тишината ленно се отпуска.
Пътуването е без граници във времето,
а възрастта е като истините относителна.
Докосването е незримо, във душата
и виртуозно дърпа струни.
Като мелодии забравени се будят
от миналото мигове на щастие.
Единствено в реалност изличими
потръпват спомени ненужни.
Опитваме се да забравим, че е имало,
когато ни е наранило "Всичко свърши".
Но няма как да продължим е нужно.
Никой не предава част от себе си.
Ако сме забравили какво ни се е случвало
как да оцелеем без да се убиваме.

ЕКЗИСТЕНЦИАЛНО

Разбирам, че е минало,
но още урагани са в душата ми.
Ръцете ми се вплитат като корени
земята си във близост да намерят.

И ако имах няколко живота
във всеки щях да търся другия,
във допир непознат усетила,
че и преди съм го сънувала.

Отминало е вчера като дата,
но възрастта е в друго измерение
и след години пак се гоним с вятъра,
в танго с живота миг сме свързани.

Разбирам, че е минало
да чакам влак на запусътяла гара,
но стискам куфара заминала
по релсите на своето очакване.

И някъде по тях намирам
ирония, че цял живот пътуваме.
Билетът ни невинаги е за посока
и късно сме пристигнали за някого.

Разбирам, че е минало...

ЗАВРЪЩАНЕ

Аз се връщам
при врати незатръшнати
и присядам на прага,
за да си спомня
как ми подсвирваше времето
с пръсти момчешки
и безумно го гонех,
а то ме застигаше.

И го прегръщам
леко прегърбен и морен,
но дочакал да види
как поемам ключа му
онзи спомен за пълната къща
и за смеха ми по двора,
който ме кани като
малко момиче да влезна.

Аз се връщам
при врати незатръшнати
и се мъча да видя
каквото си спомням-
стария люляк и баща ми пред къщата...,
но следобед прежурия
и на прага е знойно.
Не е късно у дома да отворя.

ПО ФАНФАРИ

Разглеждам се в живота си
като в албум от снимки,
усмихната към обектива
или напосоки изнурила поглед.
Оставям зад гърба си
спомени да ме заметват.
В безбожие очи не укорила
да им измоля прошка гледат.

И няколко живота в орис
сякаш се надсвирват.
Била, да бъда, но не мога,
днес фанфари са в деня ми.
Усещам близост и у непознати
и мечтите не стареят.
Душата ми ще си отиде
като табор към небето.

Разглеждам се в живота си
дали съм го запомнила,
подминала експреси за амбиции,
но преброила капчици дъждовни.
И във сърцето ми е скромно
като в монашеска обител,
но душата ми не е отшелник.
Цял живот към другите пътува.

ДАЛИ И КАК

Дали говорят птиците с небето
безкрая му разкъсали със волен мах,
докосвали земя, море и раменете ни,
в живота им избрани да летят?

И как разбира жеравът за топлината
и в ято винаги към нея е на път,
надежда ни оставил да го чакаме,
когато се завръща с лятото от юг?

А ние как да поговорим с някого
дали е надживял по равния си път
пробуждащата болка, че е стръмно
и всеки се катери да е с друг?

Дали говорим в мислите с небето
в молебена за дъжд да ни прозре,
икони да постави и в сърцето ни
подобно богомолци да ни събере?

Дали говорят птиците с небето
безкрая му разкъсали със волен мах?
И носим ли крилата им на раменете
да стигнем в мислите до тях?

КОГАТО ПРОГОВОРИ ТИШИНАТА

Когато проговори тишината
на мислите в разпънатите тетива
и в зарево над някакви понятия
намерим светлина от „ в похлупак“,
разлиства вятър сетивата ни
да помълчим в спасителния бряг
на ключил в близостта ръката ни-
предателя на самота и враг.

Тогава и щурецът се просвирва,
окъпан в лунен океан и там,
където е сърцето ни заслушано
и някой спрял и ослепяло ням
отпуска тетивата ни от мисъл,
прошепва на душата ни без свян,
че да я зърне дълго е пътувал
и ще ѝ пристане без да търси дан.

Разлиства вятър сетивата ни,
на мислите отпуска тетива
и светлини от истини проблясват
във проговорилата тишина.
Напускат враговете ни засади
във окупираната самота. До себе си
да ни заставят сме оставили
без"не" поискали ни любовта.

СЛЕД ДЪЖДА.....

Дъждът умива
прашните ни мисли.
Танцува във душата ни,
превърнала се в абанос
от дълго скитане
във суета и кратка слава,
поискала да се завърне
в себе си поне за миг.

И капките се стичат
бавно по ревера
на някакво безверие,
изтръпнало от страх,
че може пак надникнали
отвътре да прогледнем
и обич оцеляла
във студа ни да намерим.

Дъждът умива
суета и кратка слава.
В душата ни вали
като камбанен звън.
Далече някъде
безверие умира
и пъплещо илюзии
с него си отиват.

ЧАСОВНИЦИ

Като стихии бързо се омитат дните
понякога и без следи от тях.
Единствено разбитите илюзии
копаят времето да превъртят назад.

Часовници препускат полудяли
за сутрешно кафе и среща в пет.
Във плановете несретно оглупяли
притискаме сърцето си, объркали за враг.

Не знаем колко дълго ще живеем,
а времето ни приковава да пестим
от топли думи, премълчали
и безразсъдства, във които да горим.

И в посребрялост идва закъсняло
прозрение, че не е утре днес.
Притискаме се в спомените избледняли.
Стрелките молим да се спрат.

И овехтялите амбиции търсят скрина.
Очите ни изплакват своя пас.
Понякога отлагаме с години
да се сверим със времето във нас.

РЕКВИЕМ ЗА ЛУДОСТ

Понякога отделно
в паралелни светове живеем.
Претъпкано ни е между панели
и не можем и да изкрещим.
А вътре във душата
мъждукащо като кандило
проблясва пламъче,
светлика му да я измоли.

И някак странно е
да бъдат дните ни без име,
съседите отстреща -непознати
„Откъде ли са се взели?“
Между панелите да се затваряме
пред телевизора унили
и виртуалното да ни обсебва
с емотикони за щастливост.

Понякога отделно
в паралелни светове живеем.
Превръщаме живота си във минало
за срещи под дъжда.
На масичка във хола квитанции
за ток и парно са оставени,
а виното и чашите за тост
събират прах във шкафове.

И някак странно е
да бъдат дните ни без име.
Като безполови да не докосваме
тела с прегарящата страст.
И тишината-реквием за близост
да изпълва стаи без енигма.
Защо ни е тогава лудост
да живеем в паралелен свят?

ИСКА МИ СЕ...

Иска ми се времето да има стреме,
оседлано вихрогона си да спре.
В чучулиговата песен да узрее
и моминска нега да съзре.

Да прости на мравките пълзене,
на обичащия път да му даде.
На луната сянката да вземе
и копнежи да не предаде.

Иска ми се двама с него под небе
съмне ли да търсим стана
на отхвърлило враждата битие
с обич огъня му да разпалим.

Иска ми се времето да има стреме.
Страховете, обуздал ездач
да не спъват опита ни за летене.
Някой ден...ще падне здрач.

И КАК ДА СЕ СЛУЧИ...

И как да се случи
всичко по ноти,
светът прекроен
да ни пасне по мярка,
от плодния залък
да вкусим с приятели
и дъждът да е спрял
за срещите на открито?

И как да се случи
днес да обичаме,
някое утре
да бъдем различни,
дъхът да е спрял
от любов коленичили
на секунди от края
на възможния рай?

И как да се случи
всичко по ноти,
когато не знаем
какво ни върхлита?
Узряват като смокини
единствено дните ни
с мелодия своя
извън петолиния.

НЯКЪДЕ ТАМ

Някъде там
по стръмното
под догарящата жарава
със заровени в нея желания,
само залезите изчакват
да е още по съмнало
най-трудното ни катерене,
изпепеляващо страховете ни.

Някъде там
луната се вращава
на влюбени във бузумия,
сепарирани късове от небето.
Проговорила в чучулигова песен
си играе на слънчеви зайчета
с необузданата свобода
след победените ни съмнения.

Някъде там...
Има пътища и надолу,
но се катерят малцина,
за да забият котки в живеца си.
Незараснали рани
бавно се свиват до ръбовете си.
Някъде там
оцеляваме в битка със себе си.

